

Natuurhistorisch Maandblad

Orgaan van het Natuurhistorisch Genootschap in Limburg

REDACTIE: R. Geurts: Mevr. Dr. W. Minis-van de Geyn; Dr. P. J. van Nieuwenhoven. **Hoofdredacteur:** Dr. E. M. Kruytzer, Bosquetplein 7, Maastricht.

Voorzitter van het Natuurhistorisch Genootschap: Dr. E. M. Kruytzer, Bosquetplein 7, Maastricht.

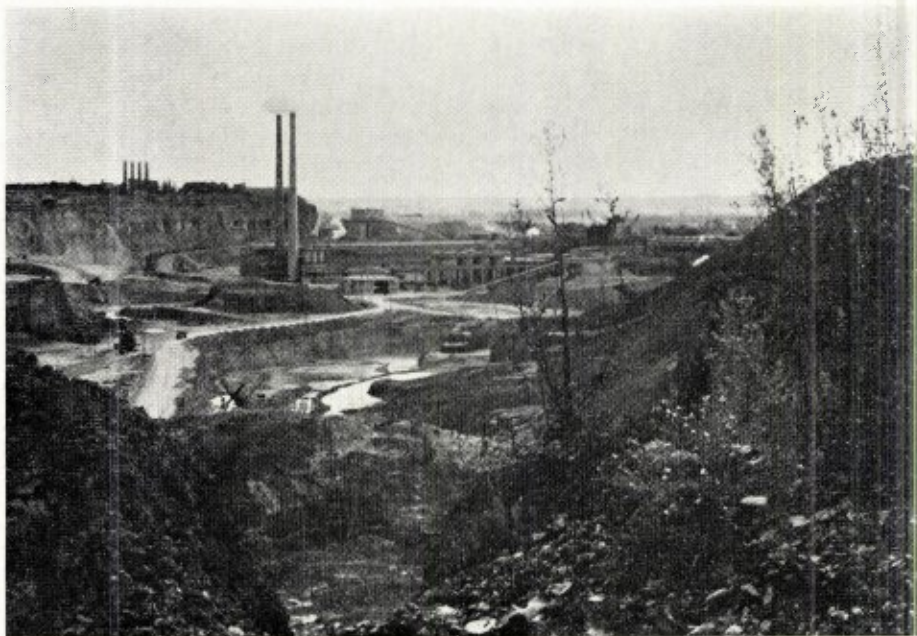
Secretaris: Dr. P. J. van Nieuwenhoven, Trianonstr. 13, Maastricht.

Penningmeester: P. Wassenberg, Hertogsingel 78 A, giro 1036366 t.n.v. Natuurhistorisch Genootschap Maastricht.

ADMINISTRATIE: Adreswijzigingen, opgave van nieuwe leden, bestellingen van Maandbladen te zenden aan het Natuurhistorisch Museum, Bosquetplein 7, Maastricht. Telefoon 04400-14174.

Lidmaatschap f 7,50 per jaar. Het Maandblad wordt aan alle leden gratis toegezonden. Prijs voor niet-leden f 10.— per jaar. Afzonderlijke nummers voor niet-leden f 1.—, voor leden f 0,75; dubbelnummers f 2.— en f 1,50. Auteursrechten voorbehouden.

MOET DE SINT-PIETERSBERG HELEMAAL VERDWIJNEN?

Wij kennen allen het droeve lot dat de Sint-Pietersberg in onze eeuw moet ondergaan. Aanvankelijk in een langzaam tempo, maar vooral in de laatste decennïën steeds sneller en sneller, verdwijnen grote brokken van zijn kostbare flanken in de enorme mergelmolens van de Eerste Nederlandse Cement Industrie, de ENCI. Nederland gebruikt immers beton, veel beton. En het cement dat daarvoor nodig is komt

voor het grootste deel van de Enci, die het brandt uit het kalkgesteente, dat sinds onheugelijke tijden in- en op de Sint-Pietersberg gewonnen wordt.

Het is duidelijk dat hier een eind aan moet komen. De natuurlijke voorraad van het krijt in de berg raakt ééns uitgeput. Wannèer dit zal zijn kan de Enci het gemakkelijkst zelf voor ons uitrekenen. Laten wij eens even veronderstellen dat dit zal zijn rond het jaar 2000. Wat gaat er dan gebeuren?

De behoefte aan beton zal in die tijd wel niet verdwenen zijn. De Enci moet dus blijven produceren. Daarvoor moeten tijdig nieuwe concessies worden verkregen, in gebieden, van waaruit de kalksteen naar de huidige fabriek zal moeten worden vervoerd. En men zal heus wel uitkijken, dat dit transport zo goedkoop mogelijk zal kunnen geschieden, langs water- of spoorwegen; en wij durven de verwachting uitspreken, dat men zal trachten, door de nieuwe ontsluiting zo weinig mogelijk natuurschoon en recreatierruimte verloren te laten gaan. Anders begint de ellende met allerlei lastige instanties van voren af aan.

Is het nu teveel gevraagd, wanneer wij er op aandringen de nieuwe wingebieden voor de benodigde kalksteen twintig jaar eerder in exploitatie te gaan nemen? Wij zouden dan de laatste resten van onze internationaal befaamde berg kunnen sparen! Het gaat om het uiterste zuidwestelijke deel van de berg op Nederlands gebied, het mooie Popelmondedal, dat om de groeve heen aansluiting geeft aan het landschappelijk prachtige Belgisch deel van de berg, dat ten noorden van het Albertkanaal nog ongerept is, en voor welks voortbestaan de Belgisch-Nederlandse Commissie tot Behoud van de Sint-Pietersberg zich inzet met al haar krachten. Het gaat ook om het noordelijk aan de Enci-groeve grenzende deel, waarin het grottenstelsel Zonneberg, dat wel niet de internationale vermaardheid bezit van de grotten van Chou-Kou-Tien of van Crô-Magnon, maar toch voor de bestudering van de geschiedenis van ons gewest en van heel ons land van grote betekenis is, en jaarlijks een groot aantal toeristen trekt, waarvan toch ook een aanzienlijk deel van de Maastrichtse bevolking moet bestaan!

Niemand is zo onverstandig te willen betogen

dat de Enci uit Maastricht zal moeten verdwijnen, zoals in sommige kranten wordt beweerd! Als ons voorstel wordt aangenomen blijft de werkgelegenheid voor de vele employé's van de Enci, zal zelfs iets moeten worden uitgebreid om de grondstof van grotere afstand te kunnen aanvoeren.

De directie van de Enci staat welwillend tegenover de beoefening van de wetenschappen en het streven naar het behoud van natuurschoon. Meermalen heeft zij daarvan getuigd in de vorm van zeer milde bijdragen, aan de stichting Het Limburgs Landschap, of aan het Limburgs Geschieden Oudheidkundig Genootschap, of ook aan ons eigen Natuurhistorische Genootschap. Toch moeten wij in het bedrijf van de Enci een monster blijven zien, dat niet eerder verzadigd schijnt te zijn, voordat de hele voorraad kalksteen van de Sint-Pietersberg zal zijn vermalen tussen zijn stalen tanden en opgestookt in zijn hete ovens. De milde gaven van de directie zijn een zoenoffer, de bloedprijs voor de Sint-Pietersberg!

In 1948 werd een concessie aan de Enci verleend voor zestig jaar. Met grote zorg zijn toen door een daartoe door de Provincie benoemde commissie van deskundigen de grenzen vastgesteld, binnen welke de afgraving moest gehouden worden. Het landschappelijk schoon van het Jekerdal zou geheel behouden blijven evenals het stelsel Zonneberg. Deze concessie zal echter volgens mededelingen van de Enci reeds omstreeks 1980 uitgeput zijn, zo snel gaat momenteel het proces van afgraving. En daarom moest de Enci herziening van de als definitief bedoelde grenzen vragen. De Gedeputeerde Staten van Limburg en ook de gemeenteraadsleden van Maastricht zullen zeer binnenkort over deze aanvraag moeten beslissen. Van hun besluiten hangt het verdere lot van de berg af. Zal hij helemaal versjacherd worden uit financieel winstbejag? Of mag de mensheid de laatste belangrijke resten behouden ter beoefening van de wetenschap — ons hoogste goed! — en in het belang van de voor de verstedelijkte mens steeds noodzakelijker recreatie?

Heren Député's, leden van de Gemeenteraad van Maastricht, wij blijven hopen!